

Jaarplan 2022

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Communicatie en fondsenwerving.....	4
2. Belangenbehartiging.....	6
3. Advies.....	9
4. Molenfonds	11
5. Eigen molens.....	13
6. Organisatie.....	14

Inleiding

Voor De Hollandsche Molen zal 2022 in het teken staan van de voorbereidingen op het 100-jarig jubileum van De Hollandsche Molen het jaar daarop. In ons jubileumjaar wil de vereniging 100.000 Molenvrienden maken. Het vergroten van onze achterban is van groot belang voor onze toekomst. Zo maken we immers het draagvlak voor molens zichtbaar en rekenen we op nog meer steun, zowel in de vorm van financiële bijdragen als door middel van vrijwillige inzet.

De projecten die de vereniging doet, zijn te groeperen in:

- Communicatie en fondsenwerving: activiteiten gericht op het publiek, van jong tot oud
- Belangenbehartiging: activiteiten gericht op het molenveld
- Advies: advisering van belanghebbenden
- Molenfonds: werving en toekenning van gelden aan molens
- Eigen molens: behoud van molens in bezit van de vereniging
- Organisatie: ondersteunde activiteiten binnen de vereniging

In dit Jaarplan 2022 worden de plannen van De Hollandsche Molen beschreven. Voor de werkorganisatie ligt er onder dit jaarplan een uitgebreider werkplan. Beide plannen sluiten aan bij het meerjarenbeleidsplan 2021-2025 zoals dat door het bestuur is vastgesteld in april 2021.

Het bestuur en medewerkers hebben veel zin in 2022 en de genoemde activiteiten.

I. Communicatie en fondsenwerving

Draagvlak voor molens is van groot belang. De Hollandsche Molen wil het draagvlak bij het publiek vergroten en verzilveren. Ons jubileumjaar is daar bij uitstek geschikt voor en daar werken we in 2022 naar toe. Zo zal de huisstijl van de vereniging worden opgefrist wat zijn weerslag krijgt in het blad Molens, de website en alle andere uitingen. De projecten richten zich op diverse doelgroepen. Van ouders tot kinderen, van Nederlander tot nieuwkomer, van molen bezoeker tot onderzoeker, van nationaal tot internationaal. Allemaal om te komen tot 100.000 Molenvrienden in het jubileumjaar. In 2022 willen we in ieder geval in totaal 50.000 Molenvrienden hebben. Om dit aantal te bereiken werven we middels alle activiteiten die we doen, onze social media en andere wervingscampagne. Ook de winkel gaat geprofessionaliseerd worden zodat dit ook een middel wordt de molen onder de aandacht te brengen en voor De Hollandsche Molen hogere opbrengsten genereert. In bijlage I zijn de kwantitatieve doelen te lezen.

Een Molenvriend is iemand die van molens houdt en dit bij ons kenbaar heeft gemaakt.

De Hollandsche Molen heeft de contactgegevens van een Molenvriend in het CRM-systeem staan en onderhoudt een duurzame (communicatie)relatie met een Molenvriend, bijvoorbeeld middels een (digitale) nieuwsbrief, mailings, bladen en/of activiteiten op of bij de molen.

Een Molenvriend kan dus een vrijwilliger, lid, donateur, schenker, erfflater of abonnee zijn, zolang we een mogelijkheid hebben om 1:1 met de persoon te communiceren en de gegevens in ons CRM staan.

De Vriendenloterij Nationale Molendag kan dit jaar hopelijk weer echt gevierd worden. Zoals het er nu uit ziet kunnen de molens hun deuren weer openen en publiek ontvangen. De fysieke Nationale Molendag wordt online ondersteund. We hebben tot doel om 150.000 bezoekers op en rond de molens te ontvangen en 50.000 online bezoekers. Met Nationale Molendag bouwen we ook aan het uitbreiden van onze Molenvrienden, 5.000 nieuwe vrienden is het doel.

Natuurlijk organiseren we ook de Molenprijs, de publieksprijs van € 75.000 voor het molenproject wat de meeste stemmen krijgt. Ons doel is 50.000 stemmers en 25.000 extra Molenvrienden.

Nieuw is de Klassendag die we in aanloop naar Open Monumentendag gaan organiseren. We richten ons erop dat 20.000 kinderen de molen bezoeken. Ook blijven we doorgaan met het project Ieder Kind naar de Molen. Dit project richt zich specifiek op basisscholen, zodat zoveel mogelijk kinderen met school de molen bezoeken. Het project stimuleert het gebruik van het Educatiefonds van het Molenfonds om een molenbezoek financieel te ondersteunen.

En we geven de komende jaren speciale aandacht aan de nieuwkomers in ons land. De molen is hét symbool van Nederland. Samen met 2.000 taalcoaches die een rol spelen bij de inburgering willen we het molenbezoek van nieuwe Nederlanders stimuleren.

Zoals gezegd zijn de voorbereidingen voor het jubileum gestart. Zo introduceert De Hollandsche molen na de zomer een nieuwe huisstijl, ontworpen om een veel groter publiek te kunnen bereiken. Dat betekent onder andere een andere vormgeving van onze website en het blad Molens. Zeker voor het blad willen we ons bereik uitbreiden door het blad ook beschikbaar te stellen voor al die leden en donateurs van andere molenorganisaties. Ook wordt een samenwerking met de Nieuwe Molenwereld onderzocht.

2. Belangenbehartiging

De samenleving staat voor grote uitdagingen. De woningnood en de maatregelen tegen de klimaatverandering leggen een grote druk op de ruimte en daarmee op de omgeving van molens. De tegenstellingen lijken steeds groter te worden en het belang van het cultureel erfgoed, zowel intrinsiek als de bijdrage aan een mooiere en rijkere omgeving moeten iedere keer verdedigd worden.

De wereldwijde corona epidemie laat ook sporen achter. Mogelijk zijn vrijwilligers afgehaakt in de laatste anderhalf jaar, toerisme is ingezakt, zeker vanuit het buitenland. De vraag is wanneer het herstel van dat laatste zal plaats vinden. Overigens zijn er ook positieve effecten, een deel van de mensen hebben de ambachtelijke korenmolens (opnieuw) ontdekt en bakken hun eigen brood.

Intussen stijgen de prijzen van bouwmaterialen en zijn goede vaklui schaars. Subsidieregelingen en procedures in de ruimtelijke ordening lijken iedere keer complexer te worden, zodat je je af gaat vragen of het nog wel leuk is om je als vrijwilliger op deze manier in te zetten.

Wat betekenen al deze ontwikkelingen voor De Hollandsche Molen? Welke rol moeten we pakken om leidend te blijven ten behoeve van een kwalitatieve goede instandhouding van molens en om aanjager te zijn van stappen die we als molenveld (en erfgoedveld) kunnen zetten? Hoe blijven we zorgen voor een sterk en interactief molennetwerk? Deze vragen stellen we onszelf en willen we samen met onze achterban en stakeholders beantwoorden.

De Hollandsche Molen wil naast kennisontwikkeling een loket zijn voor het molenveld waar men terecht kan met alle vragen, zowel inhoudelijk als financieel. Voor het eerste willen we met kundige medewerkers het molenveld faciliteren, het Molenfonds is het platform voor de financiële ondersteuning. Samen vormt dit de loket rol die we graag willen vervullen.

Om met name de activiteiten op het gebied van Belangenbehartiging te beoordelen, gaat De Hollandsche Molen jaarlijks een klant tevredenheidsonderzoek houden onder de stakeholders, met name de moleneigenaren. Het is de bedoeling dit jaarlijks te herhalen. Verder heeft de vereniging in 2021 een beleid geformuleerd op het gebied van duurzaamheid. Hier wordt ook aandacht aan gegeven in het werk maar er is geen apart project op geformuleerd. Dit geldt ook voor de aandacht voor monumentale waarden en het willen zijn van een netwerkorganisatie. Dit is vervlochten in het lopende werk.

Allereerst zetten we in op onze lobby activiteiten. Aandacht voor molens bij (landelijke) beslissers is belangrijk zodat subsidies en regelgeving zo gunstig mogelijk zijn. Zo zetten we in op een verhoging van het plafond van de SIM voor molens van 60k naar 70k en willen we een nieuw budget voor het Molenfonds Groot Onderhoud. Verder houden we ons bezig met het voortzetten van 'Erfgoed telt', een groter budget voor de SIM en stimuleringsbeleid voor meer erfgoed vrijwilligers.

Specifiek doen we onderzoek naar roeden breuken om meer inzicht te krijgen in de oorzaken en om suggesties voor maatregelen te doen. Begin 2022 presenteren we het onderzoek bij belanghebbenden en hebben we inzicht hoeveel roeden er mogelijk vervangen moeten worden de komende jaren.

Ook starten we een onderzoek naar de samenstelling van de collectie molens in Nederland. Dit willen we beter en diepgaander in kaart brengen, als uitgangspunt van toekomstig beleid. Denk bijvoorbeeld aan aanvullingen met betrekking tot molennerven, gemechaniseerde aandrijfmechanismes, molen bijgebouwen, complexen, immateriële waarden, monumentale waarden, etc. Het onderzoek zal met het molenveld worden besproken zodat De Hollandsche Molen de consequenties voor het beleid kan bepalen en hier activiteiten op zal formuleren. Het project draagt bij aan de rol van De

Hollandsche Molen als kenniscentrum. De gekoppelde informatie is uniek. De resultaten van dit onderzoek geven een goede basis voor beleidsbeïnvloeding in ons jubileumjaar.

De Werkgroep Veiligheid werkt in opdracht van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde, het Gild Fryske Mounders en De Hollandsche Molen aan het vergroten van de veiligheid op en rond molens. In 2022 wil de werkgroep de RI&E digitaliseren om het gebruik nog makkelijker te maken.

De Hollandsche Molen stimuleert een actief provinciaal netwerk, waarin adviseurs en consultants het adviseurschap regionaal invullen. In steeds meer provincies heeft dit vorm gekregen. Het is een belangrijke stimulans om de provinciale belangenbehartiging te versterken. De Hollandsche Molen wil stimuleren dat in provincies waar nu geen consultant is, een vorm van consultantschap wordt opgezet en dat bestaande consultants een duurzaam karakter krijgen. Tevens wil De Hollandsche Molen met de consultants een netwerk creëren om kennis uit te wisselen.

De Molencontactdag is een jaarlijkse bijeenkomst voor kaderleden van De Hollandsche Molen. Deelname is meestal door stichtingen die eigenaar zijn van een of meerdere molens. Om het doel van de Molencontactdag meer tot uiting te brengen, willen we een andere opzet. Dit kan variëren van digitale bijeenkomsten, meer provinciaal georganiseerde bijeenkomsten waarbij de molen consultants een grotere rol krijgen, thematische georganiseerde dagen, expertmeetings, werkbezoeken met 'een kijkje in de keuken bij ...' en nog vele andere ideeën met een meer interactieve en participatieve opzet om kennis te delen en verspreiden.

De Molenadviesraad is een statutair vastgelegd adviesorgaan van de vereniging. De leden komen twee maal per jaar samen en kunnen gevraagd en ongevraagd advies geven over het beleid. Het is bij uitstek het forum om de lobby activiteiten af te stemmen, de behoeftes van het molenveld te kennen en ons werk hierop af te stemmen.

De examencommissie van De Hollandsche Molen neemt de examens af van de vrijwillige molenaars die hun opleiding bij Het Gilde van Vrijwillige Molenaars hebben gevolgd. De examencommissie wordt vanuit het landelijk bureau administratief ondersteund. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars werkt aan een evaluatie van de opleiding. De Hollandsche Molen evalueert de wijze van examinering. Beiden kunnen leiden tot aanpassingen. Dit heeft geleid tot de mogelijkheid 4 maal per jaar examen te doen. Bij ideeën voor wijzigingen in de opleiding tot molenaar blijft De Hollandsche Molen nauw betrokken.

3. Advies

De Hollandsche Molen staat al sinds haar oprichting moleneigenaren en molenaars bij om molens in stand te houden. Hiertoe geven we advies op diverse vlakken. Dit zetten we uiteraard voort en zorgen we dat we aansluiten bij de behoeften in het veld of bereiden we het molenveld voor op de uitdagingen van de toekomst.

De Hollandsche Molen is een kennisinstituut op het gebied van landelijk beleid inzake molens (instandhouding, veiligheid, etc.). Over dit beleid wordt structureel gecommuniceerd met belanghebbenden. We willen bekend staan als hét loket om aan te kloppen voor het behoud van molen en ambacht. Daarnaast wordt de vereniging op dagelijkse basis gevraagd voor advies over instandhoudingsvraagstukken of om informatie uit te wisselen. Ook wordt de vereniging soms gevraagd te bemiddelen tussen partijen. De Hollandsche Molen is beschikbaar voor één op één advies, daar waar dit advies niet bij anderen verkrijgbaar is of weet eigenaren door te verwijzen. Indicatoren voor succes:

De inrichting van de omgeving van molens krijgt kwantitatief en kwalitatief als gevolg van de nieuwe Omgevingswet een sterker accent. De Hollandsche Molen werkt toe naar een integrale benadering met zowel defensieve als offensieve activiteiten. Ook werken we aan een sterk netwerk en communicatie om alle molenaars en eigenaren bewust te maken van hun mogelijke rol hierbij. Met name bij ons biotoopwerk bouwen we onze rol als onafhankelijke adviseur af en dragen we deze over aan een andere partij die de molenbelangen in het oog heeft. Hiertoe maken we een format waar een goed objectief molenadvies aan moet voldoen. Zo kunnen we ons veel meer richten op onze rol als belangenbehartiger. Deze rol wil De Hollandsche Molen meer uitdragen en hier zichtbaarder op zijn, zowel binnen het molenveld, bij de stakeholders en in de media.

Als laatste willen we een onderzoek starten naar een herziening van de biotoopformule. De Hollandsche Molen vindt dat het na bijna 40 jaar tijd is voor een actualisatie van haar molenbiotoopformule. De onderzoeksvragen betreffen:

- Hoe bereken je op een zo betrouwbaar mogelijke wijze de toetreding van wind bij een molen en wat is dan de relatie met het vermogen?
- Hoe bereken je op een zo betrouwbaar mogelijke wijze de invloed van obstakels in de nabijheid van een molen en op welke wijze is dit het beste te reguleren.

Een herziene en algemeen geaccepteerde biotoopformule maakt het eenduidig beoordelen van plannen mogelijk en voorkomt dat er “geshopt” wordt tussen verschillende methodes met als doel de meest gunstige voor planvorming in te zetten. Komend jaar richten we ons op het projectplan en financiering om een start te kunnen maken. Over twee jaar is de nieuwe biotoopformule gereed en besproken met stakeholders.

Indicatoren voor succes:

De Omgevingswet betekent een nieuwe werkwijze om op te komen voor de belangen van de molen in de ruimtelijke ordening. De Hollandsche Molen wil moleneigenaren hier op voorbereiden en zal moleneigenaren informeren op diverse manieren. De omgevingswet bepaalt dat rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van cultuurhistorisch erfgoed. Er wordt verwezen naar de molenbiotoop: “het voorkomen van aantasting van de omgeving van molens” en daarbij is expliciet de windvang van molens genoemd. De consequentie van deze regel is dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet alle Omgevingsplannen voorzien moeten zijn van regels met betrekking tot de omgeving van (rijksmonumentale) molens: de molenbiotoop. Hoe dit gedaan wordt en in welke mate aantasting toelaatbaar is, staat open ter discussie. Dat zal in de praktijk gerealiseerd moeten worden door het molenveld.

De bepalingen in de Omgevingswet over de molenbiotoop zijn het resultaat van lobby van FIM en De Hollandsche Molen. Deze landelijke lobby wordt voortgezet met o.a. een pleidooi voor adviesplicht van de RCE bij planvorming in de directe omgeving van molens (zie 1.2). Belangrijk is verder dat het

belang van de molenbiotoop bij het opstellen van omgevingsplannen nadrukkelijk naar voren wordt gebracht. We zoeken met deze activiteit de samenwerking met andere erfgoed organisaties en landschapsorganisaties.

4. Molenfonds

De Hollandsche Molen zet zich samen met het molenveld in voor een volledige financiële en duurzame dekking voor het in stand houden van molens. Hiervoor is het Molenfonds opgezet. We werven bij particulieren, bedrijven, fondsen en overheden om de noodzakelijke activiteiten te financieren en gezamenlijk verantwoordelijk te zijn om de molens in stand te houden. Naast bijdragen uit de diverse fondsen maakt het Molenfonds ook crowdfundprojecten mogelijk.

Het Molenfonds bestaat uit:

- Restauratie en Groot Onderhoud Fonds
- Educatiefonds
- Jongerenfonds
- Crowdfundplatform

Een aantal andere fondsen zijn ook onderdeel van het Molenfonds maar hier kunnen geen aanvragen voor gedaan worden. Over toekenningen beslist De Hollandsche Molen zelf.

5. Eigen molens

De Hollandsche Molen heeft zeven molens in haar bezit die verspreid over het land staan.

- De Roos, Delft
- Zuidpolder, Edam
- Braakmolen, Goor
- De Jager, Oud Vossemeer
- De Speelman, Overschie
- Nooit Gedacht, Warnsveld
- Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede

Het spreekt vanzelf dat de vereniging deze molens in goede staat wil houden. Voor iedere molen is een SIM-traject (2019-2024) lopende welke in 2021 zal worden gecontinueerd. Naast de SIM zijn er ook meer lokale en gemeentelijke bijdragen waarmee een sober doch doelmatig onderhoud wordt gefinancierd. Uiteraard heeft de vereniging ook jaarlijks een eigen aandeel in de kosten, ook in het beheer van de molens door de adviseur molens van de vereniging voor wie dit één van de taken is.

Bij de molen in Delft wordt het bijbehorende woonhuis gerenoveerd zodat dit na een bestemmingswijziging kan worden verhuurd om groepen te ontvangen. Bij onze molen in Edam wordt het erf verbeterd middels de vervanging van de beschoeiing en het plaatsen van een schuur. Voor onze molen in Goor hopen we een restauratie te kunnen starten.

Verder is er bij alle molens regelmatig contact met de mensen op de molen zodat we op de hoogte zijn van het reilen en zeilen op onze molens, in de molenwinkels, de vrijwilligers, veiligheid, e.d. Ook worden de molens eens per jaar bezocht door De Hollandsche Molen.

De Hollandsche Molen zet dit jaar weer stappen in het verzelfstandigen van een aantal eigen molens. Daar waar passend willen we een molen overdragen aan een organisatie die minstens net zo goed voor de molens zorgt als wijzelf.

6. Organisatie

Ook op organisatorisch vlak zijn er diverse plannen. Zo verwacht het bestuur enkele wijzigingen toe te passen in de governance structuur. Het bestuur wil meer haar toezichthoudende rol kunnen vervullen. In 2022 zal hier uitvoering aan gegeven worden. In 2021 zijn de voorbereidingen getroffen om de administratie volgens een projecten administratie op te zetten. We denken zo de rapportage aan directie en bestuur naar een hoger plan te tillen, hetgeen belangrijk is voor de toezichthoudende taak. Het projectmatig werken is echter nog nieuw en zal in 2022 de nodige aandacht vragen.

De Algemene Ledenvergadering is hét moment om samen met de leden de successen van De Hollandsche Molen te vieren en de lijnen voor de toekomst uit te zetten. We hopen in 2022 weer op een fysieke bijeenkomst. Tevens zal dit jaar het middagdeel in het teken staan van het afscheid van de voormalig directeur Leo Endedijk.

De Hollandsche Molen vormt samen met de stichting FAOM één groep, beide jaarrekeningen worden geconsolideerd gepresenteerd. Het bestuur van de Stichting FAOM heeft besloten de stichting op te heffen en haar vermogen over te hevelen naar De Hollandsche Molen omdat er een grote bestuurlijke overlap bestaat en de stichting geen toevoeging heeft.